

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

لمعه؛ کتاب الصوم

راههای غیر معتبر اثبات ماه (۱)

جلسه ۱۷

استاد صادقی

تعیین تعداد افراد در شیوع

در صورتی که آسمان غبار آلود یا ابری باشد، عده‌ای از فقها بیان کرده‌اند که در این صورت می‌بایست حداقل ۵۰ نفر هلال را ببینند. در صورتی که کمتر از ۵۰ نفر ادعا کنند، ممکن است توطئه بر کذب باشد زیرا در حال غبار یا ابری بودن آسمان، رؤیت ماه سخت است و احتمال دارد که دروغ در میان باشد. مرحوم شهید اول این نظر را قبول نمی‌کنند و ملاک اثبات هلال را اطمینان قلبی می‌دانند.

لا تشترط الخمسون مع الصحو

در صورتی که آسمان صاف باشد، نیازی به تعداد ۵۰ نفر نیست. مهم، حصول اطمینان قلبی است و اگر کمتر از ۵۰ نفر هم رؤیت کنند، کفایت می‌کند.

مواردی که برای استهلال ماه هیچ اعتباری ندارد:

۱. لا عبره بالجدول**:

- **معنای جدول** جدول به حساب خاصی اطلاق می‌شود که منشاء آن مدار حرکت ماه است و منجمین بر اساس حرکت ماه در مدار خود، جدولی را تدوین کرده‌اند که مرجع آن ۲۹ یا ۳۰ روزه می‌باشد که برخلاف ماه شمسی ممکن است ۲۹، ۳۰ یا ۳۱ روزه باشد.

- **مرجه الی عدد شهر تاما و شهر ناقصا** جدولی که براساس سیر حرکتی قمر در یک سال تعیین شده که مرجع آن یک ماه ۳۰ روز باشد و ماه بعد ۲۹ روز، که از ماه محرم به صورت کامل آغاز شده و ماه بعد ۲۹ روز ادامه پیدا کند.

در بیان امام صادق (ع)

- **نظر شهید اول و ثانی** : شهید اول این جدول را معتبر نمی‌دانند. شهید ثانی معتقد است که هیچ دلیل شرعی بر ثبوت این جدول وجود ندارد بلکه از جانب شرع دلایلی برخلاف این جدول وجود دارد. علاوه بر آن، از جهت حساب ریاضی هم اختلاف وجود دارد زیرا این نظم با سال‌های کبیسه تطابق

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv ندارد.

۲. **عدد** :

- **مقصود از عدد** :

- اول: گفته شود ماه شعبان همیشه ۲۹ روز است و ماه رمضان همیشه ۳۰ روز است.

- دوم: ۵ ماه قبل ملاحظه شود که اول ماه چه روزی بوده و هر روزی از ایام هفته که اول ماه قرار

گرفت، در این ماه هم همان روز اول ماه باشد.

- سوم: به ترتیب، یک ماه ۳۰ روز محاسبه شود و ماه بعدی ۲۹ روز. تفاوت این مورد با قبل این

است که در این صورت ماه محرم را ۳۰ روز قرار نمی‌دهیم.

- چهارم: ۵۹ روز بعد از ماه رجب را ابتداء ماه رمضان بدانند.

- پنجم: تمام ماه‌ها ۳۰ روز فرض شود.

- **نظر شهید ثانی** : شهید ثانی هیچ یک از این موارد را معتبر نمی‌داند. البته شهید اول در

دروس و بعضی فقها، معنای دوم که نظر به روز ۵ ماه قبل در صورتی که آسمان صاف باشد و سال کبیسه

نباشد را پذیرفته‌اند.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv اگر یکی از ماه‌ها آسمان غبار آلود باشد

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

در صورتی که یک یا دو ماه ابری یا غبار آلود باشد، اقوی آن است که این دو ماه را ۳۰ روز فرض کنیم. اما در بیش از دو ماه، محل اشکال است که ۳۰ روز فرض شود. اما ظاهر قواعد این است که استصحاب کنیم و ماه سوم را هم ۳۰ روزه حساب کنیم.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نتیجه گیری .tv

با توجه به نظرات مختلف، مشخص است که معیار اصلی در اثبات ماه رمضان، حصول اطمینان قلبی است و در صورت وجود شک و شبهه، باید به اصول شرعی و فقهی مراجعه کرد تا بتوان به درستی و با اطمینان بیشتر به اثبات ماه رمضان پرداخت و از بروز اشتباهات جلوگیری کرد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv